

N.B.

1. Question No.1 is compulsory.
2. Solve any four questions from question number 2 to 8.
3. All questions carry 20 marks each.
4. All working notes should form part of answer.

Q. 1 Following is the Balance sheet of Gold Co. Ltd: (20)

Liabilities	31.3.16 (Rs.)	31.3.17 (Rs.)	Assets	31.3.16 (Rs.)	31.3.17 (Rs.)
Share capital	6,00,000	7,00,000	Fixed assets	4,00,000	6,50,000
General Reserve	1,50,000	2,00,000	Debtors	2,00,000	3,50,000
Profit and Loss a/c	1,00,000	2,00,000	Stock	1,50,000	2,50,000
14% Debentures	-----	2,00,000	Cash	1,00,000	1,30,000
Proposed Dividend	70,000	80,000	Underwriting Commission	70,000	-----
	9,20,000	13,80,000		9,20,000	13,80,000

Additional information:

- a) Proposed dividend made during the year 2016 has been paid during 2017.
- b) Depreciation for the year is Rs. 50,000 and on Land and Building Rs. 40,000.
- c) Interim dividend paid during the 2017 to be 5% on the opening capital.

Prepare Fund Flow Statement and Statement showing Changes in Working Capital:

Q. 2 X Limited have furnished you the following information and requested you to prepare a statement showing the requirement of Working Capital. The production capacity is 40,000 units per annum. Output sales estimated for the year are 90% of the production capacity. The estimated cost and selling price will be as under: (20)

Particulars	Per unit Rs.
Material	25
Labour	16
Overheads	10
Total cost	51
Profit	09
Selling Price	60

Further details:

- a) Raw materials will remain in stock on an average for 1 month.
- b) Processing period is one month.
- c) Finished goods will be remained in stock for 2 months.
- d) The credit period to be allowed to sundry debtors will be 2 months

- e) The credit period allowed by supplies of materials is 1 month.
- f) 25% of the total sales will be for cash
- g) The time lag in payment of wages and overheads is one month.
- h) Cash on hand and at bank will be Rs. 25,000.

You are required to forecast working capital requirements of the company.

Q.3 Following are the Trend Income Statements for the year ended 31st March.
You are required to complete it. (20)

	Rs. (In Lacs.)			Trend % - Base year 2016		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Net Sales	700	?	?	100	120	140
Less: Cost of Goods sold	560	?	?	100	110	?
Gross profit	140	?	?	100	160	150
Less: Operating Expenses	84	?	?	100	125	175
Operating Profit	56	?	?	100	?	?
Add: Non-Operating Income	?	?	?	100	120	50
	66	?	?	100	?	?
Less: Non- Operating Expense	6	?	?	100	100	200
	60	125	56	100	208.33	93.3

Q. 4 From the following Balance Sheet of a company ascertain: (20)

1. Current Ratio
2. Liquid Ratio
3. Capital Gearing Ratio
4. Proprietary Ratio
5. Stock to Working Capital Ratio

Balance sheet As on 31st March 2018

Liabilities	2018 (Rs.)	Assets	2018 (Rs.)
Equity Share Capital	1,00,000	Fixed Assets	1,62,000
6% Preference Share Capital	60,000	Current Assets:	
Reserves and surpluses	30,000	Stock	22,000
Current Liabilities:		Debtors	51,000
Sundry Creditors	44,000	Bills Receivables	2,000
Tax Provision	15,000	Bank	12,000
	2,49,000		2,49,000

Q. 5 Two companies M Ltd. And N Ltd. Producing and selling similar product forecast their profit and Loss A/c for the next year which is as follows: (20)

Particulars	M Ltd.		N Ltd.	
	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
Sales		6,00,000		6,00,000
Less: Variable Cost	4,00,000		4,50,000	
Fixed Expenses	1,00,000	5,00,000	50,000	5,00,000
Estimated Profit		1,00,000		1,00,000

Calculate for both the companies:

1. Contribution
2. P/V Ratio
3. Break Even Point in Rupees
4. Margin of Safety
5. Sales required to earn a profit of Rs. 60,000

Q.6 Answer briefly

- a) Explain the Income Statement Ratios. (10)
- b) Discuss the sources of Long Term Finance. (10)

Q.7 Write short notes (any four) (20)

- a) Types of Debentures
- b) Determinants of working capital
- c) Basic elements of Cost
- d) Break even analyses
- e) Merits and Demerits of Common size statement
- f) Functions of Finance Manager

Q. 8 XY Ltd., wants to purchase a new machine as the old machine has become obsolete.

The details of two machines has been provided by the company: (20)

Particulars	Machine X	Machine Y
Cost	5,00,000	8,00,000
Life	5 years	5 years
Salvage value	Nil	Nil

Profits after depreciation and Tax

Machine X (Rs.)	Machine Y (Rs.)
Nil	2,00,000
1,00,000	2,80,000
4,00,000	3,10,000
2,80,000	3,40,000
1,20,000	1,60,000

The companies cost of capital is 16%. You are required to make an appraisal of the two and advice the firm by using the following:

- a) Payback period
- b) Net Present Value
- c) Pay back profitability

P. V. Factor at 16%:

Year	1	2	3	4	5
P.V. factor	0.862	0.743	0.641	0.552	0.476

(मराठी रूपांतर)

वेळ: ३ तास

गुण: १००

- सूचना: १) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य आहे.
 २) प्रश्न क्र. २ ते ८ मधील कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.
 ३) सर्व प्रश्न प्रत्येकी २० गुणांसाठी असतील.
 ४) सर्व कच्चे काम हे उत्तराचा भाग असेल.
 ५) इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

प्र. १ खाली गोल्ड कंपनी ली. चा ताळेबंद दिला आहे.

(२०)

देयता	३१/०३/२०१६ रु.	३१/०३/२०१७ रु.	मालमत्ता	३१/०३/२०१६ रु.	३१/०३/२०१७ रु.
भाग भांडवल	६,००,०००	७,००,०००	स्थिर मालमत्ता	४,००,०००	६,५०,०००
साधारण निधी	१,५०,०००	२,००,०००	ऋणको	२,००,०००	३,५०,०००
नफा तोटा खात	१,००,०००	२,००,०००	मालसाठा	१,५०,०००	२,५०,०००
१४% कर्जरोखे	-----	२,००,०००	रोकड	१,००,०००	१,३०,०००
प्रस्तावित लाभांश	७०,०००	८०,०००	भागविमा दलाली	७०,०००	-----
	९,२०,०००	१३,८०,०००		९,२०,०००	१३,८०,०००

अतिरिक्त माहिती:

- अ) २०१६ या वर्षा दरम्यान जाहीर केलेला प्रस्तावित लाभांश २०१७ मध्ये देण्यात आला.
 ब) २०१७ या वर्षासाठी स्थिर मालमत्तेवर घसारा रु.५०,००० आकारला.
 क) सुरुवातीच्या भांडवलावर २०१७ दरम्यान ५% एवढा अंतरिम लाभांश दिला गेला.
 खेळत्या भांडवलामध्ये बदल दर्शविणारे पत्रक आणि निधी प्रवाह पत्रक तयार करा:

प्र. २ एक्स लिमिटेडने आपल्याला खालील माहिती दिली आहे आणि आपल्याला खेळत्या भांडवलाची आवश्यकता दर्शविणारे पत्रक तयार करण्यासाठी विनंती केली आहे. कंपनीची वार्षिक उत्पादन क्षमता ४०,००० युनिट आहे. उत्पादन क्षमतेच्या ९०% वार्षिक उत्पादन होईल असा अंदाज आहे. अंदाजे खर्च आणि विक्री किंमत खालीलप्रमाणे असेल: (२०)

तपशील	प्रती नग रु.
कच्चा माल	२५
श्रम	१६
उपरीव्यय	१०
एकूण खर्च	५१
नफा	०९
विक्री किंमत	६०

अधिक माहिती:

अ) कच्चा माल साधारणतः १ महिन्यासाठी स्टॉकमध्ये राहिल.

ब) प्रक्रिया कालावधी एक महिना आहे.

क) तयार माल २ महिन्यासाठी स्टॉकमध्ये राहिल.

ड) ऋणकोना २ महिन्यांचा उधारी कालावधी असेल.

ई) पुरवठादारांनी १ महिना उधारी कालावधी दिला आहे.

फ) एकूण विक्रीच्या २५% विक्री रोख स्वरूपात असेल.

ग) वेतन आणि उपारीव्यय १ महिन्याच्या उधारीने दिले जातील.

ह) हातात आणि बँकेत रोख रक्कम रु. २५,००० असेल.

तुम्हाला कंपनीच्या खेळत्या भांडवलाचे अंदाज पत्रक तयार करायचे आहे.

प्र.३ ३१ मार्च रोजी संपलेल्या वर्षासाठी कल उत्पन्न पत्रके खाली दिली आहेत.

आपल्याला ती पूर्ण करायची आहेत.

(२०)

	रु. (लाखात)			कल % - पायभूत वर्ष		
	२०१६	२०१७	२०१८	२०१६	२०१७	२०१८
निव्वळ विक्री	७००	?	?	१००	१२०	१४०
वजा: विकलेल्या मालाची खर्च किंमत	५६०	?	?	१००	११०	?
ढोबळ नफा	१४०	?	?	१००	१६०	१५०
वजा: व्यवसाय खर्च	८४	?	?	१००	१२५	१७५
व्यवसाय नफा	५६	?	?	१००	?	?
अधिक: अव्यवसाय उत्पन्न	?	?	?	१००	१२०	५०
	६६	?	?	१००	?	?
वजा: अव्यवसाय खर्च	६	?	?	१००	१००	२००
	६०	१२५	५६	१००	२०८.३३	९३.३

प्र. ४ कंपनीच्या पुढील ताळेबंदाच्या आधारे खलील अनुपात काढा. (२०)

१. चालू अनुपात
२. तरल अनुपात
३. कॅपिटल जीयरिंग अनुपात
४. मालकी गुणोत्तर
५. मालसाठा- खेळते भांडवल अनुपात

ताळेबंद ३१ मार्च २०१८ रोजी

देयता	२०१८ (रु.)	मालमत्ता	२०१८ (रु.)
समभाग भांडवल	१,००,०००	स्थिर मालमत्ता	१,६२,०००
६% अग्रहक्क भाग	५०,०००	चालू मालमत्ता	
राखीव निधी आणि वाढवा	२०,०००	मालसाठ	२२,०००
चालू मालमत्ता		ऋणको	५१,०००
धनको	३४,०००	येणे हुंड्या	२,०००
कर तरतूद	१५,०००	बँक	१२,०००

प्र. ५ दोन कंपन्या एम लि. आणि एन लि. समान उत्पादन आणि विक्री करतात. पुढील वर्षासाठी त्यांचे नफा आणि तोटा खात्याचा अंदाज पुढीलप्रमाणे आहे. (२०)

तपशील	एम लि.		एन लि.	
	रु.	रु.	रु.	रु.
विक्री		६,००,०००		६,००,०००
वजा: बदलता परिव्यय	४,००,०००		४,५०,०००	
स्थिर खर्च	१,००,०००	५,००,०००	५०,०००	५,००,०००
अंदाजे नफा		१,००,०००		१,००,०००

दोन्ही कंपन्यांच्या बाबतीत खालील बाबी काढा:

१. योगदान
२. नफा आकारमान गुणोत्तर
३. रुपयांमध्ये ना नफा ना तोटा बिंदू
४. सुरक्षितता सीमा
५. ६०,००० रुपये नफा मिळविण्यासाठी आवश्यक विक्री

प्र.६ अ) उत्पन्न पत्रक अनुपात स्पष्ट करा. (१०)

ब) दीर्घकालीन वित्तपुरवठा स्रोतांविषयी चर्चा करा. (१०)

प्र.७ थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) (२०)

अ) कर्जरोख्यांचे प्रकार

ब) खेळते भांडवल निश्चिती करणारे घटक

क) खर्चाचे मूलभूत घटक

ड) ना नफा ना तोटा विश्लेषण

ई) सामान्य आकार पत्रकाचे फायदे व तोटे

फ) वित्त व्यवस्थापकाची कार्ये

प्र. ८ एक्स वाय लिमिटेड त्यांचे जुने मशीन खराब झाले मुळे ते नवीन मशीन खरेदी करू इच्छित आहे.

खाली दोन यंत्रांचे तपशील देण्यात आले आहेत: (२०)

तपशील	मशीन एक्स	मशीन वाय
मुल्य	५,००,०००	८,००,०००
आयुष्य	५ वर्ष	५ वर्ष
भंगार मुल्य	शुन्य	शुन्य

मशीन अ (रु.)	मशीन ब (रु.)
शुन्य	२,००,०००
१,००,०००	२,८०,०००
४,००,०००	३,१०,०००
२,८०,०००	३,४०,०००
१,२०,०००	१,६०,०००

कंपनीचे भांडवल मुल्य १६% आहे. खालील पद्धतीने दोन्ही मशीनचे मूल्यमापन करून कंपनीला योग्य सल्ला द्या.

अ) परत फेड कालावधी

ब) निव्वळ सद्द मुल्य

क) परत फेड लाभप्रदता

१६% नी सध्यमुल्य घटक:

वर्ष	१	२	३	४	५
सध्यमुल्य घटक	०.८६२	०.७४३	०.६४१	०.५५२	०.४७६